

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון קנ"ד
יו"ט סוכות ושמח"ת
תשפ"ה

ואלה יעמדו על הבדכה בעבור שנדבו הוצאות הגליון

הרה"ח ר' יעקב איוואניסקי שליט"א
בארא פארק
ובנו הרה"ח ר' דב איוואנסקי שליט"א
לדגל שמחת אירוסים הנכדה-הבת
למזל טוב ובשעטומ"צ

הרה"ג רבי נח גר וויינטראב שליט"א
מרבני קרית גת
לע"ג הגה"ח מוהר"ר רבי יעקב דוד זצ"ל
נתבש"ם ט"ו תשרי ליל א' דסוכות תשע"ו
בן הגה"צ מוהר"ר רבי נח גר וויינטראב זצ"ל
נתבש"ם ד' תשרי תשט"ו
בן הגה"צ רבי יעקב דוד זצ"ל

קול צהלה ודנה שפתינו אז תרננה
ברכת מזל טבא וגדא יאה נשגר בזאת
קדם רב האי חסיד, בר אוריין ובר אבהן,
אהוב למעלה ונחמד למטה, מראשי חבורתינו הק', ה"ה
הגה"ח רבי ישראל משה האפשטיין שליט"א
חדב"ג כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע
לדגל שמחת הולדת הבן למזל טוב ובשעטומ"צ
יה"ד שייגל הגער ויתעבד לאילנא וברבא, בדרך
אבות הסלולה מודשה, תהי השמחה שרויה
במעונו, ויחי ה' אלוקיו עמו
המברכים
בני חבורת זרע יצחק בארה"ק

הרה"ח ר' יוסף יצחק שאהן שליט"א
לעייקוואד
לדגל שמחת אירוסים בנו
החתן צבי יהודה שאהן הי"ו
למזל טוב ובשעטומ"צ

ניתן להשיג הגליון

בארה"ק

ירושלים
אצל הר"ר זלמן לעווין הי"ו
ביתר
אצל הר"ר אברהם לאנדא הי"ו
בני ברק
אצל הר"ר שלמה לייב לאנדא הי"ו
בית שמש
אצל הר"ר שמחה כונם רוסט הי"ו
חיפה
אצל הר"ר ישראל ברודבקר הי"ו

בארה"ב

בארא פארק
ביהמ"ד אמשינאווי 4408-15th Ave.
וויליאמסבורג
ביהמ"ד אמשינאווי 144 Rodney st.
מאנסי
ביהמ"ד ווארקע 10 Maple ter.
לעייקוואד
אצל הר"ר ישראל נתן ברום הי"ו

יו"ל ע"י מכון דבדי תורה – אמשינאווי

© כל הזכויות שמורות

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון
amshinov40@gmail.com

קו אוצרות אמשינאווי

1605-3136-873

(בארה"ק 074-7964020)

שיעורי תניא בשלוחה 2

סדר ועימוד:

טקסטורה

bs0504177@gmail.com | 0504.177.077

תוכן הענינים

**ליל שבת קודש פרשת האזינו - שבת
שובה תשפ"ה**..... יא

שומר שבת מחללו * תשובה בכח השבת
* דרכי ומדרגות התשובה * שובו אלי
ואשובה אליכם * והסר כעס מליבך * טוב
ארך אפים מגיבור

שיחות קודש

הרה"ק רבי אברהם המלאך זי"ע..... יז

כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך * קדוש
יאמר לו * להעלות החומריות לקדושה *
המצער עצמו נקרא חוטא * האומר לאביו
ולאמו לא ראיתיו * סדר הלימוד * מקורו
טהור * למעלה מן הזמן * גניבת דעת כדי
ללמוד תורה * והמה עזרו לרעה... * עונים
באימה ואומרים ביראה * שמות הקודש *
עילת העילות וסיבת הסיבות * בתחבולות
תעשה לך מלחמה * משים עצמו כמדבר
* כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל * צער
השכינה * לית מחשבה תפיסא ביה *
יסודו מעפר וסופו לעפר * לעניים יתן חן

דברי תורה

סעודה שלישית האזינו תשפ"ב..... א
נשמה שנתת בי - טהורה היא * זדונות
נעשות לו כזכויות

**ליל ב' דיו"ט סוכות - אושפיזא דיצחק
תשפ"ד**..... ג

סוכה - מצוה קלה * אריין אין גן עדן מיט
די שטיוועל * אע"פ שחטא ישראל הוא
* חל שם שמים על הסוכה * כי ממך
הכל ומידך נתנו לך * מסור את עצמך
וקדש שמי * וגילו ברעדה * סוכה -
הארת גן עדן * ובנענועי אותם תשפיע
שפע ברכות

נעילת החג שמחת תורה תשפ"ד..... ז

ינה של תורה * גילוי האלוקות ע"י כל
אחד מהאבות * ברכו בתורה תחילה *
תיכף לתלמידי חכמים ברכה * עבדו את
ה' בשמחה * ונשמח בדברי תלמוד
תורתך

חג הסוכות

סעודה שלישית

האזינו תשפ"ב

בין יוהכ"פ לסוכות

נשמה שנתת בי - טהורה היא

כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו (לב, ט) ופירש רש"י כי חלק ה', הוא עמו, יעקב חבל נחלתו, היינו כחבל חזק הנעשה בג' גדילים. וכן בני ישראל משולשים בג' זכיות, אברהם יצחק ויעקב.

כ"ק אאזמו"ר זי"ע פירש, יעקב חבל נחלתו, שכל יהודי יש לו 'חלק אל-ה ממעל', שזה הנקודה הפנימית שבלב, שכל כמה שיתרחק איש ישראל, בכל זאת חלק זה אינו נפגם לעולם, וזהו ה'חלק יעקב' שביקש עליה יעקב אבינו 'בקהלם אל תחד כבודי', היינו שרצה

ש'חלקו' לא יהא מושפע כלל מהחטאים, ואף אם ח"ו יתקלקל הכל, תמיד ישאר חלק נקי שמשם יוכלו להתחיל שוב, וזה מה שפעל בבקשה זו.

ולכן אף מי שנפל מעבודתו, בוודאי עדיין נשאר חבל אחד שבזה עדיין מקושר, ויוכל לשוב אל ה' בכח זה, ולפעמים הקב"ה מחכה שהאדם יתעורר מעצמו, ולפעמים אם אינו מתעורר לפעמים אף מעוררים אותו מלמעלה, ומנענעים בחבל כדי שיתעורר, וכדמצינו ביוסף הצדיק כשהיה בעת נסיון והיה עלול ליפול ח"ו, נראתה לו דמות דיוקנו של אביו, שזה הוא ענין נקודת יעקב שעוררה אותו, נמצא שכל אחד יכול תמיד להתעורר בזכותו של יעקב אבינו.

תשובה מאהבה, ועוסקים במצוות מתוך שמחה של מצוה, אזי נופלים כל העוונות, ונהפכים לזכיות, ובזה מפרש מה שדרשו חז"ל שבסוכות הוא 'ראשון לחשבון עוונות', כי עתה אחרי שעברו הימים הנוראים, שהוא תשובה מיראה, ומתחילים לעשות תשובה מתוך שמחה, שזהו תשובה מאהבה, ממילא מעלה את כל את כל העוונות, ונהפכים כולם לזכיות. על כן מתחילים לספור את העוונות, כדי להרבות זכיותינו.

יעזור השי"ת שנזכה לתשובה מאהבה ולשמחה של מצוה, ולביאת גואל צדק במהרה בימינו.

ובן מצינו שהיה אצל בני ישראל בארץ מצרים, אשר כמעט הגיעו בני ישראל לשער ה' דקליפה, וברגע האחרון גאלם ה' והוציא אותם מעבדות לחרות, ויש לנו ללמוד מזה שאפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם על יתיאש מן הרחמים, וצריך לזכור שעדיין יש תקוה, כי יש לו שורש קדוש, אף כשאינ מרגיש אותו.

זדונות נעשות לו זכויות

איתא מהרה"ק **מבארדיטשוב** זי"ע שיש תשובה מיראה ויש תשובה מאהבה, תשובה מיראה זה חרטה על עוונות, ואז נהפך הכל לשגגות, אך כשעושים

אריין אין גן עדן מיט די שטיוועל

ובפי שסיפר כ"ק אזמור
 זצ"ל"ה"ה שפעם אחת
 בתפילת ליל שבת קודש, זימר
 המגיד מקוזניץ ב'לכה דודי' ניגון
 שאף אחד לא הכירו, ואחר
 התפילה אמר 'מיט דעם ניגון האט
 מען אריינגעפירט 'בערקע' אין גן
 עדן מיט די שטיוועל'. בערקע זה
 היה איש עשיר, בעלה של הנדיבה
 המפורסמת מרת תמר'ל, שתמכה
 ופירנסה בממון רבות מחצרות
 הצדיקים. הוא היה איש פשוט
 ומגושם, אך עסק במעשי חסד,
 ופעם אחת בעת שהיתה
 פראגרא"ם בפראגא (הסמוכה
 לווארשא) ורצחו רח"ל ביהודים,
 הלך בערקא אצל הגבול, והעמיד
 ב' חביות מלא רענדלעך, ושילם
 רענדל שלם לכל מי שהביא לו
 אדם מישראל חי, ועבור מי
 שהביא לו יהודי מת בכדי להביאו
 לקבר ישראל שילם חצי רענדל,
 ובכך הציל הרבה יהודים, ועל כן
 עתה הוליכו אותו בגן עדן, בניגון
 זה שזימר המגיד מקאזניץ.

ליל ב' דיו"ט סוכות - אושפיזא דיצחק תשפ"ד

סוכה - מצוה קלה

בגמרא (עבודה זרה ג, א) לעתיד
 לבוא כשיבוא הקב"ה
 ליתן שכר לישראל, יבואו אומות
 העולם בבקשה שיוכלו לקיים עתה
 את מצוות התורה, והגמ' דן בענין
 שהרי אי אפשר לקיים מצוות לעתיד
 לבוא כמ"ש היום לעשותם עיי"ש,
 אך הקב"ה אומר, אף על פי כן
 'מצוה קלה' יש לי וסוכה שמה,
 ונקראת מצוה קלה משום דלית ביה
 חסרון כיס, והקדוש ברוך הוא
 מקדיר עליהם חמה בתקופת תמוז,
 וכל אחד ואחד מבעט בסוכתו וכו'.

הנה כי כן, סוכה היא מצוה קלה,
 וברש"י ריש פרשת עקב, אם
 המצות קלות 'שאדם דש בעקביו'
 וכו'. ואולי אפשר לרמז, על מה
 שאמרו צדיקים על מצוות סוכה,
 שנכנסים 'מיט די שטיוועל' היינו אף
 עם הטיט ורפש הנדבק אליה. וכאמור
 שבמצוה זו אין חסרון כיס, רומז לכך
 שאין צריך שום הכנה אליה.

השכינה, מתעורר בו כח האמונה,
אף שעדיין שטיוועל ברגליו...

חל שם שמים על הסוכה

ואין לנו כל השגה בקדושת
הסוכה, והאור החיים הק'
מביא דבר נפלא (בדרשות מאור החיים)
וזל"ק סוד הסוכה והחג הם פלאי
פלאים, אבל אומר לכם מעט כדי
שתדעו שהסוכה אינה מה שאתה
רואה בעיניך שהם קנים והדס, אלא
תיבת סוכה היא ממש שם ה' ואדנות
בזה האופן, כ"ו שבאמצע התיבה
הם המספר שם הוי"ה ב"ה, וס"ה
הם מספר אדנ"י שעולה ס"ה.

כי ממך הכל ומידך נתנו לך

עומדים עתה באושיא דיצחק,
ביום ראשון דראש
השנה אנו קוראים בתורה פרשת וה'
פקד את שרה וביום השני פרשת
העקידה, ובבית יעקב (ראדזין)
מבאר, שבעצם הוא ענין אחד,
שביום הראשון קורין איך שהשי"ת
נותן את הטובה לאדם דהיינו לידת
יצחק, וביום השני אנו קורין איך

אע"פ שחטא - ישראל הוא

אגב סיפר כ"ק אזמור זצ"ל שה'
שבתקופת רציחות ההוא, הי'
יהודי בפראגא שהי' כבר כמה
דורות רח"ל מעורב בין הגוים
(אסימילירט), וממש לא הי' ניכר בו
שום צורת יהודי וידע רק שהוא
מגזע יהודים, והנה הגויים שבאותו
עיר, העמידו שלומויזע"ל (צלם
טמא, ונקרא כן בלשון גנאי כמו שלימזל)
בפתחם, כדי שיכירו שזה משפחת
עכו"ם, ולא יכנסו הרוצחים,
והשפחה הנכרית של אותו יהודי
הניחה את הצלם שלה על הדלת,
ועל כן לא נכנסו הרוצחים לאותו
בית, אך הנכרים שבעיר ידעו שהוא
מגזע היהודים, ואמרו שצריכים
להרוג אותו, והיתה וויכוח ביניהם
אם להורגו או לא, עד שנעשה
פשרה ביניהם, שאם ינשק את
השלומויזעל סימן הוא שאכן גוי
הינו, אך באם לאו יהודי הוא, -
וסיים הסיפור - ואף אותו יהודי
נהרג עקדה"ש... הרי לנו שבכל
יהודי יש נקודה פנימית, וממילא כל
הבא אל הסוכה, מקום השראת

בסבך בקרניו, על פי הפשט, 'אחר' הכוונה לאחר דיבור המלאך אל תשלח ירך וגו', אך על פי חסידות אפשר לפרש 'איל אחר' שיש איל שני, היינו חוץ מעקידת יצחק, יש עוד בחינה של עקידה, והוא כאשר 'נאחז בסבך', כלומר כאשר האדם מסובך בתאוות רעות ומדות רעות ח"ו, ומרחיק נפשו מזה, אזי גם זה נקרא בבחינת עקידה.

וגילו ברעדה

יצחק אבינו הוא בחינת יראה, ואיתא בתנא דבי אליהו (רבה פרק ג') אמר דוד המלך ע"ה, אני יראתי מתוך שמחתי, ושמחתי מתוך יראתי, ואהבתי עלתה על כולם עכ"ל. פירוש, בעת השמחה היה ירא שלא יצא מן היראה, ובעת היראה היה שמח שיש לו יראה.

ובשפת אמת (סוכות תרמ"ג) כי מיראת שמים אמיתית נולד מדת השמחה, ועל כן אחר הימים הנוראים שבני ישראל

שהאדם מחזיר את הכוחות אל הקב"ה, על ידי זה שאברהם אבינו הקריב אותו על גבי המזבח.

מסור את עצמך וקדש שמי

ואילי זה אף נרמז בנענועים של הד' מינים, הרומזים לאברי האדם, כדאיתא במדרש פרשת אמור (יד, יד) כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך, השדרה של לולב דומה לשדרה של אדם, וההדס דומה לעין וערבה דומה לפה, והאתרוג דומה ללב עיי"ש. ואת הכל אנו מוסרים להקב"ה, וכדברי הש"ה הקדוש (פרשת וירא) שממעשה העקידה יש ללמוד שהאדם ימסור נפשו על קדושת השם יתברך, ומכל שכן שימסור אבר מאבריו או שבירת איזה תאוה, כגון לעמוד בהשכמה לתורה ולתפלה, או לשבור שאר תענוגים, וכן שיחה בטלה וכיוצא בזה, יבטל רצונו מפני רצון המקום.

וכדאיתא מהרה"ק הרבי מלובלין זי"ע, (אור לשמים, חוקת) והנה איל אחר נאחז

ובנענועי אותם תשפיע שפע ברכות

מתחילין עתה את מצות ד' מינים (יום א' חל בשבת) ואיתא במדרש (אמור ל, יד) שהד' מינים רומזים לאברי החשובים של האדם, השדרה עין פה ולב, ולכן בעת הנענועים נחשב ככחינת כל עצמותי תאמרנה.

ואיתא מהאור החיים הק' (ס') מאור החיים) כוונה

בהנענועים, שההולכה הוא ענין של בקשה, כמי שפושט ידו לקבל איזה דבר, שאנו מבקשים מאת ה' ית' שבזכות הד' מינים ישפיע לעולם שפע טוב, וההבאה רומז שמביא אצלו אחר שקיבל.

ועוד כוונה מצינו באור המאיר (דרוש לסוכות) שאנו נוטלין הלולב עם מיניו, המורים על הכוחות שקיבלנו בראש השנה להמליך השי"ת, אשר לכל צד שאנו פונים שהמה כחינת אהבה ויראה והתפארות וגו', הכל יהא מתוך קבלת עול מלכות שמים.

מתעוררים ליראת שמים, זוכים לשמחת חג הסוכות. ויש לרמוז דבר זה במה שנאמר בלידת יצחק שאמרה שרה, 'כל השומע יצחק לי', כל השומע, היינו כל השומע קול שופר, בבחינת אילו של יצחק, ומתעורר ליראה ותשובה, בזה מובטח לו 'יצחק לי', שיבוא לידי שמחה בחג הסוכות.

סוכה - הארת גן עדן

ובשפת אמת (תרמ"ג) כתב עוד, שהסוכה הוא מעין בחי' גן עדן מקדם, ועיקר הבריאה מלכתחילה הי' שיהא דירת האדם שם, כמ"ש וישם שם את האדם אשר יצר, ושם הי' תמיד שורה השמחה, כמ"ש כשמחך יצירך בגן עדן. ואחר החטא נאמר ויגרש את האדם. ולכן אחר יום הכיפורים שזוכים לטהרתן של ישראל, יש שמחה לפניו במרום. ועל כן בסוכה מתנוצץ קצת מהארה זו של גן עדן, ועל כן הדירה בסוכה מביאה לידי שמחה.

שמחת תורה

נעילת החג תשפ"ד

י"נה של תורה

במדבר (במדבר ב, ג) רבי יהודה אומר הביאני אל בית היין, למרתף הגדול של יין זה סיני. וצריך ביאור הקשר בין התורה שניתנה בסיני לשתיית היין, ונראה לבאר בדרך רמז בהקדם דברי המדרש פר' שמיני (יב, א) על הפסוק יין ושכר אל תשת, אמר רבי אחא, מעשה בשיכור אחד שהיה מוכר כל כלי ביתו ושותה יין, אמרו בניו אין אבינו מניח לנו כלום לירושתנו, על כן הלכו והשקו אותו עד שנשתכר, לקחו והניחו אותו בבית הקברות. באותו זמן עברו מוכרי יין על יד בית הקברות, ופתאום שמעו קול אנשי המס של המלך מגיעים, נתבהלו ופרקו מהר את החביות

והניחם בבית הקברות, כאשר הקיץ השיכור משינתו, ראה נאד יין מונח לו מראשותיו, התיר את הנאד ושמר בפיו והתחיל לשתות, לאחר שלשה ימים באו בניו לראות מה עלה בגורלו, ומצאו אותו עם נוד של יין בתוך פיו, אמרו אף כאן לא הניח בוראך אותך וכו' עיי"ש. והנה התורה נמשלה למרתף הגדול של יין, הרי לנו שמי שרוצה מאד את התורה ומתקשר אליה, גם אם היא רחוק מאד בהבלי עוה"ז עד שנחשב למי שנמצא בבחינת בית הקברות, אף שם יזכה שהקב"ה ימציא לו דרך לתורה. והנה עתה בשמחת תורה אנו מתקשרים בחזקה אל דברי התורה מתוך שמחה, ובזה נזכה שישאר התורה מקושר אלינו בכל ימות השנה.

להשחט על דבר כבוד שמו יתברך. וכמו כן יעקב אבינו פירסם אלקותו יתברך על ידי 'הכח של לימוד התורה'. על כן נאמר, 'אלקי' אברהם 'אלקי' יצחק ו'אלקי' יעקב, יען שכל אחד פרסם אלקותו ית' באופן אחר המיוחד לבחינתו.

ברכו בתורה תחילה

והעיר על כך הרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק זי"ע דחזינן בפרקי אבות (א, ב) שהתנא שינה הסדר, והקדים בחינתו של יעקב קודם לאברהם, וכך אמרו, על שלשה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים, הנה הקדים ענין התורה, וביאר הטעם בזה, כי עמוד התורה הוא ראש וראשון לכל שאר הענינים, כי תחילת עבודת האדם צריך להיות בעסק התורה דוקא, ורק אחר כך ימשיך לעבוד גם בעמוד העבודה וגמילות חסדים עכד"ק.

תיכף לתלמידי חכמים ברכה

והנה בטור הלכות לולב (או"ח סימן תרס"ט) כתב שרגילין

גילוי האלוקות ע"י כל אחד מהאבות

איתא בספד"ק (ראה בעש"ט פר' ויצא) לפרש נוסח התפילה בברכה ראשונה שבתפילת 'שמונה עשרה', 'אלוקי' אברהם 'אלוקי' יצחק וכו', ולכאורה תמוה אמאי אנו חוזרים לומר 'אלוקי' שלש פעמים, ואין אומרים אלוקי אברהם יצחק ויעקב.

אלא דבר זה בא להורות שכל אחד משלושת האבות הק' פירסם אלקותו יתברך בעולם במדה המיוחדת לו. אברהם אבינו פירסם אלקותו יתברך בעולם, באמצעות 'מדת החסד', כדברי הגמרא (סוטה י, ב) כשבאו אורחים היה מאכילם ולאחר שאכלו ושתו, כשרצו לברכו, אמר להם וכי משלי אכלתם, הלוא משל אלוקי עולם אכלתם, על כן הודו ושבתו וברכו למי שאמר והיה העולם. וכמו כן יצחק אבינו היה לו דרך מיוחדת שבזה פירסם אלקותו יתברך בעולם, והוא על ידי 'כח העבודה' של מסירות נפש, כי נתפרסם מסוף העולם ועד סופו שפשט צוארו על גבי המזבח

עצמו מקבל מן הברכה שהוא ראשון לכולם.

עבדו את ה' בשמחה

כ"ק אזמור וצלה"ה סיפר אודות הרה"ק רבי ייבי זי"ע, שהיה מופשט מאד מעניני עולם הזה, ופעם אחת נסע לעיר בארדיטשוב, והיה לבוש עם הפעלץ בצורה הפוכה, עם הפוטע"ר של עור לחוץ, וכל אלו שראו אותו באו לידי שחוק, ולא ידע ר' ייבי את פשר השחוק, אחר כך אמר, שמעתה אין כל חידוש לפניו איך הרה"ק מבארדיטשוב הגיע עד רום המדריגות, שכן אפילו הבעלי עגלות בעירו המה בשמחה. הנלמד מזה, שבזמן שהאדם בעצבות אין יכול לעלות במעלות עבודת ה', אך בשעה שהאדם שמח ליבו פתוח לילך מחיל אל חיל.

ונשמח בדברי תלמוד תורתך

וכתב השפת אמת (סוכות תרל"ז)
שבשמחת תורה שהוא זמן

להתחיל מיד בראשית, כדי שלא יהא פתחון פה לשטן לקטרג לומר, שסיימו את התורה, ואינם רוצים לקרותה עוד, ע"כ. על כן עתה בתחילת השנה הזמן גרמא להתחדשות בלימוד התורה, והנה כל אחד ואחד חייב שיהא לו קביעות בלימוד גמרא, והנה רבים מתעוררים עתה לפתוח בלימוד מסכת ברכות, (שארגון ידרשו' מתחיל בסדר לימוד הש"ס של עמוד ליום), ואכן דבר נכון לקראת שבת בראשית לפתוח בלימוד מסכת ברכות, ואף מי קשה לו לקבל ללמוד כל הש"ס, יראה לפחות להתחיל ולהיות מהלומדים מסכת ברכות, ואפשר ללמוד אף חמש עמודים בשבוע, ולהשאיר יומיים לחזרת הלימוד.

ובזכות לימוד התורה במסכת ברכות יומשך ברכה על כל ישראל, בפרט על הלומד עצמו, וכעין דאיתא בזוה"ק (עקב דף רע"א) ברכות לראש צדיק, שהמברך ברכה להקב"ה מביא ברכה ושפע רב לעולם, והמברך

פרשת בראשית, ואפשר לחלק הפרשה לימי השבוע, עד שני שלישי וכו', ובתורה שבעל פה יש עכשיו הזדמנות מיוחדת להתחיל מסכת ברכות, יתן ה' שנזכה ללמוד תורה מתוך שמחה והרחבה, ובכח ההתחזקות בתורה תבוא עלינו שנה טובה ומבורכת בבני חיי ומזוני רוויחי ולגאולה שלימה אמן.

שמחה, צריכין לקבל עול תורה, כי כל המצות שקיבלו בשמחה, עדיין עושין בשמחה, וכח זה זה יומשך לכל השנה, וצריך אדם לקבוע לימודו בכל יום בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה, על כן עתה בשמחת תורה נקבל על עצמינו ללמוד בכל יום בתורה שבכתב, חמשה חומשי תורה, ועתה מתחילין

תשובה בכח השבת

הרה"ק ר' לייבעלע אייגר זי"ע
בספרו תורת אמת
מבאר מה שאנו קוראין שבת זו
שבת שובה, ולכאורה כל עשרת
ימי תשובה המה ימי תשובה, ולא
רק השבת, אלא באמת בעשרת ימי
תשובה ישנם רק שבעה ימים שהם
ככל השנה, כי שלושה ימים מהם
מקודשים מן השמים, היינו שני
ימי ראש השנה שבהם יש תקיעת
שופר, שהיא עצה להפוך מידת
הדין לרחמים, וכן ביום הכיפורים,
ניטלים המסכים המבדילים,
והקב"ה מכפר עלינו ומטהר אותנו.

ועל כן רק נשארים שבעה ימים
רגילים של ימי התשובה,
שבהם נצרך התעוררות יתירה מן
האדם. וידוע שאין שבעה ימים בלא
שבת, וזה נותן הכח לכל ימי
השבוע, ושבת הזה נותן כח
התשובה לכל השבעת ימים. ולכן
נקרא בשם שבת תשובה.

ליל שבת קודש פרשת האזינו – שבת שובה תשפ"ה

שומר שבת מחללו

בט"ז ריש הלכות שבת (סי' רמב)
מביא פסק נפלא להלכה,
דהנה איתא בגמרא (שבת קיח, ב) כל
המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד
עבודה זרה כאנוש מוחלין לו,
ומקשה הט"ז, איכא למידק, אם
מיירי בלא עשה תשובה, שבת מאי
מהני. ואם עשה תשובה, מה צריך
לזכות השבת. ומתוך דמיירי
שעשה תשובה, אך ידענו דתשובה
רגילה לא מהני שימחלו לכל
העוונות, כדאיתא בגמרא (יומא פו,
א) שיש ארבעה חלוקי כפרה וכו',
עבר על כריתות ומיתות בית דין
ועשה תשובה, תשובה ויום
הכפורים תולין ויסוריין ממרקין
עיי"ש. קמ"ל הגמ' דאם שומר
שבת כהלכתו, כלומר אם עושה
תשובה, וגם שומר שבת כהלכתו,
מהני התשובה הרגילה שיהא נמחל
לו לגמרי כל העוונות.

דרכי ומדרגות התשובה

והנה בתחילת ספר ישעיה (א, טז)
 רחצו הזכו הסירו רוע
 מעליכם מנגד עיני חדלו הרע,
 למדו היטב דרשו משפט אשרו
 חמוץ שפטו יתום ריבו אלמנה וגו'
 וברש"י, רחצו, הזכו, הסירו, חדלו,
 למדו, דרשו, אשרו, שפטו, ריבו,
 לכו. עשרה אזהרות של לשון תשובה
 יש כאן, כנגד עשרת ימי תשובה.

הגר"א מבאר שד' הדברים רחצו,
 הזכו, הסירו, חדלו,
 רומזים לארבעה דרכי התשובה,
 'רחיצה' היינו חרטה, שבזה רוחץ
 את העוון, 'הזכו' הוא וידוי, שעי"ז
 מזדכך האדם, 'הסירו' הוא עזיבת
 החטא, 'חדלו' מורה שצריך לחדול
 מכל הדרכים שהביאו לחטוא.

ובאלשיך הק' ביאר באופן נפלא
 שעשרה לשונות אלו,
 הם עשר מעלות בסדר התשובה,
 שאם קשה בעיני האדם לקבל על
 עצמו דרך תשובה, יען כי נכתמה
 נפשו מרוב העוונות, ויאמר מי יוכל
 להעביר את כל אלה, ומפני כך

מתעצל מלשוב, עצתו אמונה שלא
 ינסה לתקן הכל בפעם אחת, אלא
 ילך דרגא בתר דרגא, קודם יעשה
 'רחיצה' שהוא כיבוס ראשון דהיינו
 חרטה על העבר, שבזה יעבור מעט
 הכתם אף שלא ילובן לגמרי, ואח"כ
 יוסיף 'הזכו' דהיינו וידוי, ואם גם
 זה קשה עליו, לפחות 'הסירו'
 שיפסיק לעשות העבירה מעתה, וכך
 מעט מעט יתקרב לדרך ה'.

שובו אלי ואשובה אליכם

דרשן ה' בהמצאו קראהו בהיותו
 קרוב, יעזוב רשע דרכו
 ואיש און מחשבותיו, וישוב אל ה'
 וירחמהו ואל אלקינו כי ירבה
 אלפוח, כי לא מחשבותי
 מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי
 נאום ה'. כי גבהו שמים מארץ, כן
 גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי
 ממחשבותיכם (ישעיה נה, ו).
 בספה"ק תורת כהן (פר' בראשית)
 מביא בשם רבו הרה"ק הרבי ר'
 בונם מפשיסחא זי"ע שהקשה
 שמראשית הפסוק נראה שמדבר

וַעֲלֶה כֵּן זֶהוּ הַעֲצָה שְׁנוֹתָן הַנְּבִיא
 לְהִשְׁבִּים, דְּרָשׁוּ ה' בַּהֲמִצָּאוֹ,
 בּוֹאוּ לִפְנֵינוּ וְשׁוּבוּ אֵלָיו, כִּי בַעֲשֶׂרֶת
 יָמִים אֵלּוֹ הַזְּמַן מוֹכֵן לְזֶה, וְשַׁעֲרֵי
 רַחֲמִים הָעֲלִינִים פְּתוּחִים. וְאָמַר,
 יַעֲזוּב רִשְׁעֵי דְרַכּוֹ, הֵינּוּ הַדֶּרֶךְ
 תְּשׁוּבָה אֲשֶׁר בִּלְבַב הַחוּטָא, אֵיךְ שֶׁלִּפִּי
 הִבְנַתוּ צְרִיךְ לְתַקֵּן אֶת הַחֲטָאִים
 שְׁנֹכְשֵׁל בָּהֶם. וְאִישׁ אוֹן מַחֲשִׁבֹתָיו,
 הֵינּוּ מַחֲשַׁבְתֵּי הַתְּשׁוּבָה, מֵה שֶׁלְּבוֹ
 אֹמֵר לוֹ, שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר כֻּלָּל לְהַרִים
 רֹאשׁ אַחַר חֲטָאִים וּפְשָׁעִים כְּאֵלּוֹ.
 אֲלֵא יַעֲזוּב כָּל הַדְּרָכִים הַלְלוּ, וְכֵה
 יַעֲשֶׂה 'וְיִשׁוּב אֵל ה'' וִירַחֲמֵהוּ וְאֵל
 אֲלֶקְינוּ כִּי יִרְבֶּה לְסִלּוּחַ'. שִׁיבּוֹא
 בַּפְּשִׁיטוֹת כְּמוֹ שֶׁהוּא עִם כָּל
 הַחֲטָאִים, וְיִתְקַרֵּב אֵל ה', וְיִתְחִיל
 לְקַיֵּם מִצְוֹת וּלְהִתְרַחֵק מִעֲבִירוֹת,
 וְאֵל יִתֵּן לֵב לְמַעֲשֵׂי הַרְאֻשׁוֹנִים, כִּי
 הַגֵּם שֶׁטַעֲנַתוֹ אִמַּת, שֶׁהַמּוֹרֵד בַּמַּלְכוּת
 אֵינּוּ לוֹ תִקְנָה, אֵיךְ כָּל זֶה הוּא רַק מִצַּד
 שְׁכַל הָאָדָם, אֲבָל לֹא כֵּן דְרָכֵי הָאֵל,
 אֲשֶׁר מֵאֵד גְּבַהוּ דְרָכָיו. וְזֶהוּ מִשׁׁכֵּי כִּי
 לֹא מַחֲשִׁבֹתֵי מַחֲשִׁבֹתֵיכֶם וְלֹא
 דְרָכֵיכֶם דְרָכֵי, כִּי כֹאשֶׁר גְּבַהוּ שְׁמַיִם
 וְגו'. כִּי זֹאת לְדַעַת שֶׁהַסְּלִיחָה בִּימֵים
 אֵלּוֹ הִמָּה מִמְקוֹם גְּבוּהָ מִשְׁלוֹשׁ

לְמִבְקָשֵׁי הַשֵּׁם, וְנוֹתֵן לָהֶם עֲצָה
 שִׁידְרָשׁוּ אוֹתוֹ בַּהֲמִצָּאוֹ, דִּהְיִינוּ
 בַּעֲשֶׂרֶת יָמֵי תְשׁוּבָה. אֵיךְ מִהַכְּתוּב
 בַּהֲמִשְׁךְ, יַעֲזוּב רִשְׁעֵי דְרַכּוֹ, מִשְׁמַע
 שֶׁמְדַבֵּר אֵל הַרְשָׁע, שְׂאִינוּ דוֹרֵשׁ אֶת
 ה' כֻּלָּל.

וּבִיאוֹר דֶּה־פִּסְוֹק אֲכַן מִיִּרְי בַּחוּטָא
 אֲשֶׁר נוֹתֵן לִיבּוֹ לְשׁוּבָה, אֵיךְ
 מַרְגִּישׁ אֶת גּוֹדֵל הַפְּגָם שֶׁנַּעֲשֶׂה
 בַּעֲוֹנוֹ, וְלִכֵּן אֵינוּ יֹכֵל לְהַרִים רֹאשׁ
 לִפְנֵי ה' מִגּוֹדֵל בּוֹשֶׁת פְּנִים, כִּי גְדוֹל
 חֲטָאוֹ בַּעֲיֵנָיו עַד אֲשֶׁר יִחְשׁוּב כִּי אֵינּוּ
 לוֹ שׁוֹם תְּקוּן כֻּלָּל, וְרוּצָה לְקַבֵּל עַל
 עֲצָמוֹ סְגוּפִים קָשִׁים, לְכַפֵּר עַל
 מַעֲשָׂיו, אֵיךְ בַּסּוּפּוֹ שֶׁל דְּבַר מִבִּיאוֹ
 דֶּרֶךְ זֶה לִידֵי יִיאוּשׁ, וְחוּשֵׁב שֶׁלֹּא
 יֹכֵל עוֹד לְעַבּוֹד אֶת ה'.

וְהַגֵּם כִּי שׁוֹרֵת הַדִּין נוֹתֵן כֵּן,
 שִׁיחָה חֲקוֹק בִּלְבַב הָאָדָם,
 שֶׁמִּצַּד מַעֲשָׂיו אֵינּוּ בִּידוֹ לְרַצּוֹת אֶת
 הַבּוֹרָא, אֵיךְ עִם כָּל זֹאת, צְרִיךְ לְדַעַת
 שֶׁזֶה נִכּוֹן רַק מִצַּד שְׁכַל הָאָדָם, אֲבָל
 מִצַּד מַדַּת טוֹבוֹ וְחֲסָדוֹ שֶׁל הַשֵּׁי"ת
 הַנְּעִלְמָה מַעֲיִנִי כָל חַי, יִמִּינוּ פְּשׁוּטָה
 לְקַבֵּל שְׁבִים בְּאַהֲבָה עִזָּה.

ביקשה שימכרם לצורכי הבית, לא עלה על דעתו למכרם, מחמת גודל החביבות לתפילין מיוחדים אלו.

בשנה אחת כשהתקרב חג הסוכות, היה מחסור גדול באתרוגים, וכמעט לאף אחד לא היה אתרוג, ואם כאשר כבר הגיע אתרוג אחת הרי זה עלה הון תועפות, חשב הצדיק לעצמו, וכי לא אקיים מצוות אתרוג, מה עשה, מכר את התפילין היקרים שבידו, ורכש בהם אתרוג למצוה, ושמח שמחה גדולה על שזכה לכך.

אך כשראתה הרבנית את האתרוג הבינה את כל אשר נעשה, וכעס עלה בליבה, הכיצד בשביל פרנסת הבית לא הסכים למכור את התפילין, ובשביל אתרוג מוכן הוא להפרד מהן, לא עצרה בנפשה, ונשכה הרבנית את הפיטם מעל האתרוג ופסלתו, כולם נתקפו בתדהמה, אך הרבי עצמו לא איבד את שלוות הנפש וכה אמר, התפילין הרי כבר אינם ברשותי, גם האתרוג נאבד ממני, וכי מעתה אתן

עשרה מדות של רחמים, הנשגבה מהשגתינו. ועל כן יסיר כל המחשבות שלו, ויקח לעצמו את הדרך של וישוב אל ה' וירחמהו ואל אלוקינו כי ירבה לסלוח.

והסר כעס מליבך

ברמב"ם הלכות תשובה (ז, ג) אל תאמר שאין תשובה אלא מעבירות שיש בהן מעשה וכו', אלא כשם שצריך אדם לשוב מאלו, כך הוא צריך לחפש בדעות רעות שיש לו, ולשוב מן הכעס ומן האיבה ומן הקנאה וכו', ואלו העונות קשים מאותן שיש בהן מעשה, שבזמן שאדם נשקע באלו, קשה הוא לפרוש מהם, וכן הוא אומר יעזוב רשע וגו'.

מסופר אודות הרה"ק רבי יחיא' מיכל' המגיד מוז'אטשוב זי"ע שהיה לו בירושה התפילין של אביו הרה"ק רבי יצחק מדרוביץ, והוא החשיבם ביותר, ואף כשביתו היה דחוק מאד למעות, והרבנית

בטעות ב' חורים, ונתקלקל כל הבגד, עד שלא יכלו שוב לעשות מזה טלית קטן, התלמיד נשבר לבו בקרבו וחשש מאד מקפידת רבו.

ובך כמה ימים ניסה מלהשתמט מלבוא לפני הרבי, אך כאשר לבסוף פגש בו הרבי שאלו אם כבר עשה את הטלית קטן, בפחד גדול השיב, כך וכך עלתה בידי, אמר לו הרבי בניחותא מה לך מפחד, הלא באמת הייתי צריך לשני חורים, האחד לצורך הטלית קטן, והשני כדי לנסות אותי במדת הכעס, כי לא רק הציצית הוא רצון הבורא, אלא גם להנצל ממדת הכעס הוא רצון ה'.

ואכן הוא נסיון גדול, ועל כך אמרו בגמרא (ראש השנה יז, א) אמר רבא כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו, כי בכך מעורר מדה כנגד מדה, כמו שהוא מתגבר על הצער שעשו לו, כן מרחמין עליו מן השמים.

ליצר להבעיר בלבי את המדה המגונה של הכעס, חלילה לי מעשות כדבר הזה, והנני מקבל את כל הבא עלי באהבה.

טוב ארך אפים מגיבור

ובן היה פעם אחת אצל הרה"ק רבי מרדכי מנעשכ"ז זי"ע שרצה בכל מאודו טלית קטן מאריג צמר הבא מארץ ישראל, ובימים ההם לא יכלו להשיגו אלא בטירחא יתירה, ואכן לאחר מאמצים מרובים ובקושי גדול השיגו את אריג הראוי לטלית קטן אחת, ברוב שמחה נטל הרבי את האריג ומסרו ביד תלמידו שהכיר במלאכת התפירה, וביקש הימנו שיתקן לו טלית של מצוה, התלמיד קיבל את התפקיד החשוב והחל תיכף במלאכתו, אך מה מאד נבהל בשעה שעמד על טעות גדולה שקרתה תחת ידו, שכן בשעה שחתך את החור לבית הצוואר, קיפל בטעות את הבגד ב' פעמים, וכך יצא

גדול כבוד הבריות

היה אדם חשוב באנטווערפן שרבי יענקעלע מפשעווארסק זי"ע בא לבקרו בחג הסוכות, והוא היה לו מיחוש ברגליו עד שלא היה יכול להלך רח"ל. באמצע השיחה אמר לרבי שהכינו כיבוד בסוכה ויכול להיכנס לטעום משהו, אזי אמר הרבי וכי אי אפשר לאכול כאן, והלוא אכילת ארעי מותר חוץ לסוכה, ושתה שם [ואולי גם אכל מעט]. ביציאתו מהבית אמר למשמשו, דע לך שאף בסיביר לא שתיתי טיפת מים חוץ לסוכה... בין והתבונן.

(מתוך שיחת אחר הברלה, מוצש"ק חיי שרה תשפ"ב)

עבודת הנענועים

דרבנו של הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זי"ע בתפלתו היתה בפשטות, מלבד בחג הסוכות שבו האריך ועמד בדביקות שעות ארוכות בעבודת הנענועים. כאשר שאלוהו מפני מה מאריך כ"כ בזה, הלא אף לפי כוונות האריז"ל אין צורך באריכות גדולה כזו, ענה אכן כך, אך יש לי בקבלה כוונות נוספות מהמגיד ממעזריטש זי"ע.

והנה לכאורה לא מצינו כוונות נוספות מהמגיד, אלא כל דבריו בכתביו הם על דרך העבודה, ודיבוריו בענין הנענועים הוא לחבר את הלב לאבינו שבשמים. ובדרך אפשר, שהמכוון בזה, שלא די לו רק לכוון את כוונות האריז"ל, אלא יש לקיים דברי המגיד המורה ובא איד לחבר את הלב, וזה אורך זמן.

(מתוך שיחת אחר הברלה, מוצש"ק וישב תשפ"ב)

הרה"ק רבי אברהם המלאך זי"ע אחד הברלה פרשת וילך תשפ"ג

כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך

השבוע (י"ב תשרי) היארצייט של הרה"ק ר' אברהם המלאך זי"ע, בנו של הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע, היה מסגף עצמו עד מאד, והיה נסתר מן הבריות, ונהג בחיי קדושה ופרישות נדירים ומופלאים, יראת ה' היתה חופפת עליו ופחד גדול נפל על כל המסתכלים על פני קדשו.

קדוש יאמר לו

הרה"ק מרוזין היה נכדו, שכן בנו של המלאך היה הרה"ק ר' שלום שכנא מפראביטש אביו של הריזינער, בנו הרה"ק ר' דוד משה מטשארטקוב זי"ע, הקשה דלכאורה למה נקרא מלאך, הרי נשמת ישראל גבוהה מן המלאכים, אלא החידוש הוא שזקיני הקדוש הפך את החומר לצורה, עד שאף 'הגוף' שלו היה מזוכך ומקודש כמלאך אלקים.

להעלות החומריות לקדושה

ואולי אפשר לצרף לכאן העובדא, שפעם אחת עמד הבעל תניא לנסוע ממעזריטש לביתו והרה"ק ר' אברהם המלאך הלך ללוותו, פנה ר' אברהם המלאך להעגלון ואמר לו: מ'דארף שמייסן די פערד, ביז זיי זאלן ווערן אויס פערד. (יש להצליף בסוסים עד שיחדלו להיות סוסים) וכששמע בעל התניא דברים אלו אמר, שעתה ניתוספה אצלו דרך בעבודת ה', ועל כן דחה את נסיעתו, ונשאר עוד תקופה במעזריטש.

ונראה הכוונה, שלא רק שהגוף-הסוס לא יוציא לפועל את מחשבתו הבהמית, שעבודה זו נקרא 'איתכפיא', אלא שיתהפך לגמרי הסוס, עד שלא

יתנגד כלל לקדושה, וזהו הבחינה של 'המלאך', שאף גופו נתקדשה בעשר קדושות, עד שהפכה להיות מלאך.

המצער עצמו נקרא חוטא

בענין הסיגופים שלו, כתב פעם המגיד לבנו, שיעזוב דרך הסיגופים כי 'חור קטן בגוף, הוא חור גדול בנשמה'. שכן אנו רואים שאלה שיש להם חולשה וכדומה, אין יכולה עבודתם להיות בשלימות.

האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו

כמו כן מסופר שהמגיד בא פעם אחת מעולם העליון וגזר עליו שיניח הדרך הזה של סיגופים, והשיב לו בנו המלאך כי הוא אינו מכיר באב בשר ודם, רק באב הרחמן שבשמים, על זה ענה לו המגיד: הלא קיבלת ירושה ממני, השיב המלאך כי הוא מוחל את הירושה, ואכן תיכף אח"כ נשרפו איזה חפצים שהיה לו מירושת אביו.

סדר הלימוד

בצעירותו צווה עליו אביו שילמד יחד עם בעל התניא, וכה היה סדר לימודם הבעל התניא לימד את המלאך 'נגלה', והמלאך לימד את בעל התניא נסתר (ואכן יש ספר ממנו בשם 'חסד לאברהם' שהוא על דרך הקבלה, ונדפס ע"י נכדו הרה"ק מרוזין זי"ע).

מקורו טהור

בחילופי מכתבים עם הרה"ק מקאליסק שהיה שם וויכוח גדול בדרכי העבודה, כותב בעל התניא באיגרת (איגרת ק"ג) שאינו צריך לשום הסכמה לדרכו, שכן כל דרושיו הם אמרי פה קדוש המגיד ממעזריטש זללה"ה ובנו זי"ע.

למעלה מן הזמן

כאשר המלאך הי' לומד עם הבעל התניא נסתר, הי' הבעל התניא מתענג מאד מעומק הלימוד ולכן היה מחזיר את מחוגי השעון אחורנית, כדי

שהמלאך ילמד עמו תורת הנסתר משך זמן ארוך יותר. שכן מותר לגנוב דעת רבו כדי שילמדו תורה.

גניבת דעת כדי ללמוד תורה

וכדברי הזוה"ק (ח"ב צג, ב) שלכן יש הפסק בעשרת הדברות בין תיבת 'לא' לתיבת 'תרצח', שבלא זה לא היה היתר להרוג חייבי מיתת בית דין, ועתה כאילו נאמר 'תרצח', ומכאן השורש שמותר לפעמים להרוג על פי תורה, וכן 'לא תגנוב' יש ביניהם הפסק, ללמדנו שלפעמים יש היתר לגנוב, כגון דעת רבו כדי ללמדו תורה ועיי"ש.

והמה עזרו לרעה...

בדרך אגב, הרה"ק ר' ישעי מפראגא זי"ע (מחותנו של הרה"ק מווארקא זי"ע) מביא על פי דברים האלו רמז נאה בספרו, שזהו מה שאמר הנביא מלאכי בתוכחתו לישראל, 'כי אני ה' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם' וביאר כך, אני ה' לא שניתי, דהיינו אני רק שיניתי את ה'לא', והפסקתי בין תיבת לא לתיבת תרצח וכו', כי לפעמים יש דרכי היתר, אולם אתם בני יעקב, לא כליתם, דהיינו אתם כליתם ומחקתם לגמרי את ה'לא'...

עונים באימה ואומרים ביראה

מסופר כאשר למדו את המשנה 'מאימתי קורין את שמע בערבית', ביאר בעל התניא את הפירוש הפשוט. אך ה'מלאך' אמר לו, הפירוש של 'מאימתי' הוא, 'מתוך אימה ופחד', קוראין את שמע (ומיד נכנס לדביקות עצומה).

שמות הקודש

כמו כן כשלמדו את המשנה הראשונה במסכת ביצה, 'ביצה שנולדה ביום טוב', ביאר בעל התניא כפשוטו, אך המלאך ביאר "ביצה, ראשי תיבות: י' ב' צירופי הוי'. הנולדים ביום טוב.

יציאות השבת שתיים שהן ארבע, גם כאן ביאר המלאך לפי דרכו, יציאות ה'שבת ראשי תיבות י"ה אך הם שתיים שהן ארבע, שכן עם המילוי שלהם הם בגימטריא ד' אותיות של שם הוי"ה, (יו"ד הוא עשרים, ה"א הרי שש).

עילת העילות וסיבת הסיבות

פעם אמר לבעל התניא, ראה נא את הסוס, הבעל עגלה מכה אותה והיא מתחילה לרוץ, ולמה היא עושה כן, כי בכל מקום שמקבלת מכה חושבת ששם מכים, על כן היא רוצה לברוח למקום אחר ששם אין מכות, וכשמקבלת עוד מכה, היא שוב בורחת מן המקום ההוא, אך זה שכלו של סוס, שחושבת שהמקום גורם המכות, ואינו שם ליבה שגבוה מעל גבוה שומר, אבל בר דעת יש לו להתבונן מי היא המכה אותו ועל מה מכה דוקא אותו. וכמו כן בכל עניני העולם, יש המסתכלים על העולם המלא העלמות כעל המציאות, ואינם יודעים שהקב"ה מלכותו בכל משלה.

בתחבולות תעשה לך מלחמה

כמו כן לימד המלאך דרך בעבודת ה' מאחד מתכסיסי המלחמה שנתחדש אז, כי סדר מערכות המלחמה היה לחלק את החיל לכמה מחנות, ולפזר את החיילים בין כל החזיתות, וכל מחנה נלחם ומכה באויב במקום אחר, עד שהאחד גובר את הקבוצה שכנגדו, ואחר כך בדקו את התוצאות בכל החזיתות יחד.

אחד המלכים בעת ההוא, התחיל מהלך חדש, שבתחילה קיבצו את כל המחנות שלהם נגד מחנה אחת של השונא, וסבבו אותה מכל הצדדים, כך שהיה לערך ג' מחנות נגד אחד, כיון שכל ג' מחנות שלו מסבבים מחנה א' של השונא, וכך נצחו לבטח את המחנה ההיא, ואחר שגמרו עם המחנה הראשונה עברו למחנה השנייה, למרות שבדרך זה יש בינתיים אבידות במקומות אחרים, אך מכל מקום על ידי דרך זו היו בטוחים בכוחם להכריע את הקרב, כי בסופו של דבר עולה סיכויי ההצלחה.

ומזה למד המלאך הנמשל למלחמת היצה"ר, שכן אי אפשר לעמוד בקשרי מלחמה, וללחום על כל הדברים, כי הקליפה ג"כ מתגברת לעתים, ובוודאי יחלש באמצע, ולכן מוטב לקבץ את כל הכוחות, ולהניח כובד המשקל לנצח את היצר בענין מסויים, ואחר כך להמשיך לעניינים אחרים.

משים עצמו כמדבר

בענין מדת הענווה אמר, יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שמי שיש בו תורה, שילמד מדרכה של ה'ארץ', שהכל דורכים עליה, ולא זו בלבד שאינה מתרעמת, אלא עוד נותנת חיים לכל, ומגדלת עבורם כל הפירות והצמחים.

כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל

עוד אמר בענין הענווה, משל לשני כיסים באחד מונח בו אבנים טובות, ובכיס השני מונח בו אבנים פשוטים, וכי יתגאה כיס זה שמונח בו אבנים טובות, על הכיס שמונח בו אבנים פשוטות, הרי אין זה מצד מעשיו אלא רק משום שכך רצה המניח בו, כמו כן האדם שיש בו מעלות אין זה מצידו, אלא מצד הקב"ה שהניחם שם.

צער השכינה

גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי, גם כי אלך בגיא צלמוות, זו הגיהנום – בעבור עבירה שעשיתי – 'לא אירא' איני מפחד מזה כל כך, כי זה אינו הגרוע ביותר, 'רע' תכלית הרע הוא, ועל כך מכאובי, 'כי אתה עמדי' מפני שה'חיות דקדושה' שהקב"ה נתן לי, גם כן נמשכת עימי לגיא צלמות, לתוך הקליפות.

לית מחשבה תפיסא ביה

אחד המאמרים שהיה מרגלא בפומי' של המלאך, אהא דכתיב 'הודו על ארץ ושמים' שכל גדלות מעשי ה' שאנו רואים בעולם ובכל עולמות העליונים, שיש בהם חכמה עצומה עד אין חקר, כל זאת הוא מבחינת 'הודו', היינו איך שמתפשט אורו אך אינו מהותו כלל, כי לגבי הקב"ה עצמו, כל זה אינו כלום, והמה כדוגמת קרני השמש, שאינם גוף השמש, וזהו 'הודו על ארץ ושמים'.

ואכן בספרי בעל התניא מביא רבות את הענין של אני ה' לא שניתני, אתה הוא קודם שנברא העולם, וכו' שלגבי הקב"ה אין שום שינוי מכל הבריאה וכו'.

יסודו מעפר וסופו לעפר

פעם עמד רבינו ליד החלון והביט על הר גבוה, והתבונן בה זמן רב, ועמדו אנשים והמתינו להיכנס אליו, אך אף אחד לא העיז להפריעו מהתבוננותו. היה שם אברך למדן מתנגד לחסידות, שהיה בו שמיני שבשמינית, והוא פנה אל רבינו בשאלה, מה יש להביט כל כך על הר, שהוא רק גוש עפר? ענהו רבינו ברמז מוסר, אכן זהו מה שאני מסתכל ומתפלל, איך גוש עפר פשוט כזה, מתגאה כל כך עד שנעשה הר גבוה....

לענוים יתן חן

הרה"ק המגיד כתב לבנו סמוך לפטירתו, שיכול להציע ספיקותיו לפני בעל התניא שלחכמתו ובינתו ודעתו הם עד אין חקר, ומוסיף שם שהרה"ק הרבי ר' זושא הוא כבר למעלה מזה הדרך, ואולי משום דכידוע ענווה הוא בכתר ועיי"ש.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, א גוטע וואך א פרייליכע וואך.

א. ראה בספר מגיד דבריו ליעקב מכתב שצ"ב, סעיף י"ג: מתלמידי י"נ ישמע לעצת הק' ר' מענדילי נ"י וידבק א"ע במדות הק' ר' יהודה ליב הכהן נ"י ובענוות הק' ר' זושע י"נ וידע כי שקול הדעת הראשון של תלמידי הותיק הק' ר' זלמינא בעל השו"ע יחי' היא נבואה קטנה וכל היוצא מפיו יעשה כי אם הי' בדורו של אדומ"ו הבעש"ט זי"ע ג"כ הי' מצוין וד"ל ובכל דרכיו ישמע לו כי חכמתו ובנתו ודעתו הם עד אין חקר, גם בל יתערב דוקא שתלמידי הק' מ' זושע י"נ יהי' רועה צאן קדשים כי הוא הקדוש כבר עלה למעלה מזה הדרך וד"ל.

אזכרה אמנית

ניו יארק: 1605-3136-873

ארץ ישראל: 074-7964020

לאנדאן: 4433-0551-7797

נאמער

1

הודעות
ועדכונים

נאמער

5

קולו
בקודש

נאמער

2

שיעורי
תניא

נאמער

6

ניגונים

נאמער

3

שיחות
קודש

נאמער

7

הודעות
למערכת

נאמער

4

מעמדים
ודרשות

נאמער

9

שידור חי

1605-3136-873

”שמעו ותרחי נפשכם”